

Bordeaux 2023

Value for Money

Cheval Blanc, 25 april 2024

David Bolomey

mei 2024

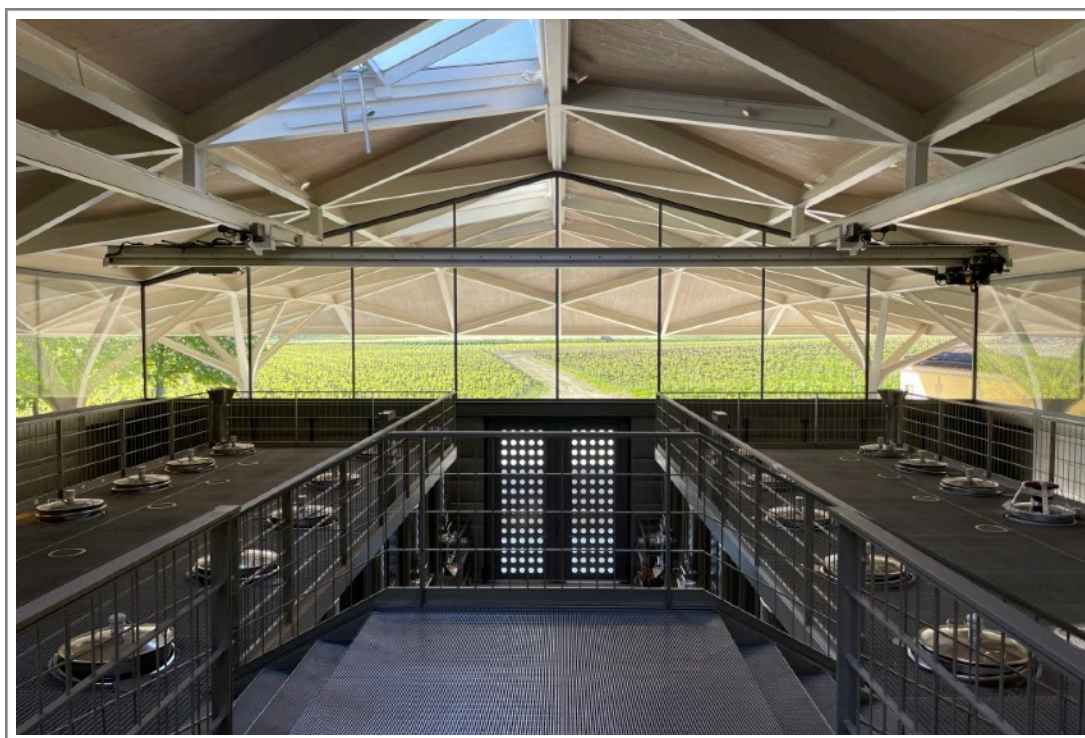
Bordeaux 2023

een echt terroir jaar

In onrustige politiek-economische tijden

Bij onze zestiende campagne gebeurt voor de derde keer wat we eerder meemaakten: terwijl het jaar goed is, gaan de prijzen hard onderuit. Eerder gebeurde dat bij de jaren 2008 en 2019. Er zijn wel vaker prijsdalingen, maar deze zijn alledrie het gevolg van zaken die niet met wijn te maken hebben.

Het jaar 2008 was goedkoop door de financiële crisis, 2019 door corona, en 2023 door oorlog en de daarmee samenhangende economische onzekerheid. Wat de drie jaren verbindt: ze zijn koopwaardig. Laten we kijken naar de wijn.

Château Margaux, 22 april 2024

We hebben een aantal bijkans tropische jaren gehad in Bordeaux. Of moet ik zeggen subtropisch, want nat was het niet. Het jaar 2023 was minder heftig, je

zou het ‘klassieker’ kunnen noemen, maar dat dekt de lading onvoldoende. Het was qua gemiddelden namelijk best een echte zomer.

Pontet-Canet’s Mathieu Bessonnet noemt het groeiseizoen ‘makkelijk’ en bij Vieux Château Certan wordt gesproken over een ‘balanced vine-growing year’. Dat neemt niet weg dat er zorgen waren, want die zijn er altijd. Meeldauw gaf zeker zorgen dit jaar, en er was regen voorspeld rond de oogst. Maar voor veel producenten pakte dat juist gunstig uit, dat komt verderop aan de orde.

Latour, 22 april 2024

Het resultaat mag er zijn: er is een goede en ook ruime oogst binnengehaald. De verschillen tussen de wijnen zijn groter dan vorig jaar, er valt echt iets te kiezen.

Groeiseizoen 2023

Omdat het jaar relatief koel begon, minder zonnig ook, liepen de stokken later uit. Er is tegenwoordig vaak vrees voor voorjaarsvorst, maar dat was in 2023 niet nodig nu de knoppen langer gesloten bleven.

Wel was er al in april stress over meeldauw, want het was nat. Die onrust hield een groot deel van het seizoen aan, ook tijdens de zomer. Het is zaak om snel en adequaat in actie te komen als meeldauw zich aandient, en het ene team slaagt daar beter in dan het andere.

Mei was zonnig, warm en ook minder nat, het weer was gunstig voor de groei van de wijnstokken en voor de bloei, die snel en gelijkmatig verliep zonder narigheid van *coulure* of *millerandage*. Voor de wijngaarden die gespaard bleven

d'Issan, 22 april 2024

voor meeldauw zag het er qua potentiële opbrengsten goed uit.

Dat werd nog versterkt omdat er in juni nog geen waterstress optrad en de druiven zich vrolijk verder ontwikkelden. Niet per se goed voor de kwaliteit, maar wel voor de kwantiteit. Waar de druiven in 2022 klein en geconcentreerd waren, waren ze in 2023 juist groter en voller. Met ook meer *fraîcheur*.

Hoewel de zomer niet nat was zag meeldauw toch kans toe te slaan: de zon liet zich minder zien en kon zo z'n drogende werk niet goed verrichten. Gebrek aan droogte in combinatie met warmte werkt goed voor meeldauw. Dat de zon zich wat vaker achter de wolken verschool had ook een positief effect: in 2023 kwam

sunburn niet of nauwelijks voor. Overrijpe wijnen kom je dan ook niet tegen. Even vooruitlopend vast: frisheid en ‘krokant fruit’ daarentegen behoren juist tot de positieve eigenschappen van dit oogstjaar.

Enfin, tot 15 augustus was het iets warmer dan gemiddeld, droog, maar wel veel bewolking. De *véraison* kwam vroeg maar duurde lang, bijna een maand. In die

Grand Puy Lacoste, 23 april 2024

periode ging de groei gewoon door en ontstond er zorg over voldoende rijping van de druiven. Heel wat châteaux gingen voor het eerst sinds jaren over op de *vendange vert*.

Gelukkig veranderde de situatie behoorlijk vanaf 16 augustus toen een hittegolf de groei eindelijk stopte. Vanaf dat moment rijpten de druiven onder optimale omstandigheden – alleen jonge stokken op droge bodems hadden het zwaar. Of daar waar men iets *te* enthousiast met de groene oogst aan de gang was gegaan.

Lange oogstperiode

Merlot is altijd eerder rijp dan de cabernets, en zo werden deze druiven in de eerste helft van september binnengehaald. Kenmerk van de merlots dit jaar: veel frisheid. Dat was in 2023 echt de inbreng van de merlots.

Mathieu Bessonnet, Pontet Canet, 23 april 2024

Toen werd er regen voorspeld. Sommige châteaux besloten hun cabernets versneld binnen te halen, andere namen het risico en wachtten tot de regen voorbij was. Die kwam rond 20 september maar de hoeveelheid viel uiteindelijk mee.

De witte wijnen

Een goede zuurgraad en een rijk 'aromatisch potentieel' zijn belangrijk voor het maken van fijn droog wit. De weersomstandigheden in de zomer van 2023 hielpen hierbij: de zon scheen minder uitbundig en de temperaturen in juli en begin augustus waren enigszins gematigd. Ook waren de nachten relatief koel.

Voor Sauternes waren de nazomerse omstandigheden heel gunstig: het weer was afwisselend nat en droog, ideaal voor de ontwikkeling van botrytis, dit sloeg

vanaf half september – dat is vroeg – toe op perfect rijpe en gezonde druiven. De laatste weken voor de oogst was het warm en droog, wat zorgde voor een snelle concentratie van de druiven.

Het is dus slim om niet alleen naar de rode 2023's te kijken, maar ook naar de grote witte Bordeaux's, zowel droog (Domaine de Chevalier, Latour Martillac) als zoet (Suduiraut, Guiraud).

Na de oogst

Wie ons volgt kent onze voorkeuren. Bijvoorbeeld dat we de voorkeur geven aan wijnen die niet te veel extractie hebben, aan wijnen die soepeler en natuurlijker overkomen. Voor Bordeaux 2023 is dit heel relevant. Dit is zo'n jaar waar het

Stéphanie Libreau, Calon Ségur, 23 april 2024

met de extractie en tannines verschillende kanten op is gegaan, de keuzes van de ene wijnmaker kunnen we meer waarderen dan de keuzes van de andere.

En de ene proeverij is de andere niet. Soms blijft het bij een standaard marketing praatje, vaker gelukkig komen de *nerdy* details op tafel, ook als die wat minder gunstig zijn. Onderdeel van het standaard praatje zijn (naast natuurlijk

het noemen van ‘precisie’) de ‘fluwelen en perfect rijpe’ tannines, ook als je tanden er bij het proeven bijna uit vallen en je door de drogende werking moeite

Latour, 22 april 2024

hebt om iets terug te zeggen. Wie denkt dat primeurs proeven alleen maar leuk is heeft het mis.

Hoe zat het dan eigenlijk met die tannines? Sowieso zijn de 2023's best gestructureerd, het zijn veelal wijnen die een lang leven voor zich hebben. In sommige gevallen waren de tannines hard en drogend. Onrijp. Niet okay. Het kan mis zijn gegaan bij het wijnmaken (teveel extractie), maar ook meeldauw kan wijnen met veel harde tannines opleveren. Deze wijnen staan niet bij de aanraders. Gelukkig ging het vaak ook wel goed.

Toen we met Guillaume Thienpont zijn Guillot Clauzel proefden (briljant!) kwamen we te spreken over de tannines. Dat was omdat de tannines in Guillot Clauzel juist zo ongelooflijk goed zijn. Op mijn vraag waarom het ook zo mis kan gaan zei Guillaume dat de tannines bij het wijnmaken dit jaar “erg snel kwamen” en dat het daarom cruciaal was om heel terughoudend te zijn met de

extractie. En vooral tijdig daarmee te stoppen. Niet iedereen is zo oplettend geweest.

Vieux Château Certan, 25 april 2024

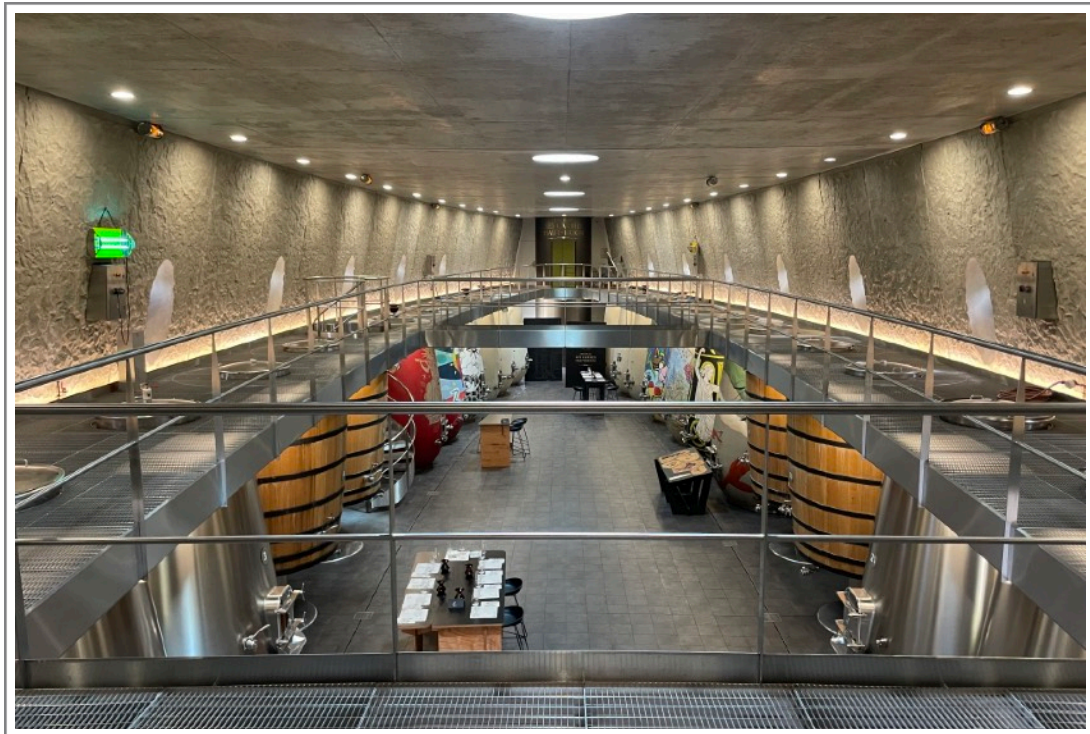
Carol André, wijnmaakster van Cheval Blanc, nam het woord ‘singulariteit’ in de mond, als typering van 2023. Dat woord gebruikte zij toen ze sprak over de diverse percelen en de verschillende wijnen die deze percelen hadden voortgebracht. Anders dan in een warm jaar als 2022 was de terroir expressie maximaal in 2023. Voor wie terroir interessant vindt is dit spannend, en voor Carole was het blenden makkelijker omdat de identiteit van de verschillende percelen zo duidelijk was. Dit is zo’n detail dat de klasse van dit Bordeaux-jaar onderstreept.

De beste wijnen

Bordeaux 2023 heeft spannende wijnen opgeleverd, met een droog profiel, een serieuze structuur en vaak veel frisheid in het fruit. Noem het *modern classics*. Ze zijn droog gespierd, rank en krachtig. De mindere goden zitten te strak in hun vel en komen onplezierig hard over, de betere wijnen hebben een zekere

ingetogenheid maar zijn tegelijk pittig (heus, het kan) en geven ruimte aan fijn fruit en mooie zuren.

Meer dan vorig jaar laat de invloed van de wijnmaker zich gelden. Eerst in de wijngaard: hoe adequaat is er op de meeldauw gereageerd? Is er gekozen voor een *green harvest* en zo ja, hoe heftig is dit gedaan? Helemaal van belang was de

Carmes Haut-Brion, 26 april 2024

keuze voor het tijdstip van binnenhalen van de cabernets: voor de regen mid september of erna? Mijn gevoel is dat degenen die gewacht hebben, het risico durfden te nemen, de beste keuze hebben gemaakt: hun cabernets waren fenolisch rijp, en vormden een goed geheel met de frisse, want vroeger geplukte, merlots.

Dan is er het punt van de extractie. Hoewel de wijnmakers de structuur van hun wijnen prijzen, komen woorden soms pijnlijk slecht overeen met de werkelijkheid: vertellen over fluwelen tannines terwijl de mond ondertussen wordt afgebroken is natuurlijk een grap. Ik noem geen namen, maar geen zorgen: de wijnen van deze wijnmakers staan niet bij de aanraders.

Wel bij de aanraders staan de wijnen die indruk op ons maakten, waar we blij van werden. Sommige wijnen zijn onderstreept. Dat is zo als we extra blij naar buiten kwamen. Alle wijnen in onderstaand lijstje zijn koopwaardig, maar: dit lijstje is niet compleet want we hebben niet alles geproefd. Wel veel. Heel veel.

Tussen de 2023's door kregen we ook wel eens wat anders te drinken, zoals deze Siran 1914 bij het jaarlijkse Dîner de l'Académie, 23 april 2024

Toen we met Alexandre en Guillaume Thienpont hun Vieux Château Certan proefden (weer een van de gaafste wijnen van het jaar) merkte Guillaume op dat hij hoopt om in de toekomst meer van dit soort jaren te kunnen maken. Hij noemde 2022 hedonistisch, en 2023 'echt weer typisch Bordeaux'. Op onze beurt hopen we dat we nog vaak dit soort 'typische Bordeaux's' op tafel mogen aantreffen.

Margaux — Durfort Vivens, Palmer en Alter Ego, Château Margaux en Pavillon rouge, Rauzan Ségla, Giscours, Ferrière, Brane Cantenac, d'Issan

Saint Julien — Clos du Marquis, Léoville Barton, Léoville las Cases, Langoa Barton, Gloria, Saint Pierre, Lagrange, Branaire Ducru, Gruaud Larose

Pauillac — Pontet Canet, Lafite en Carruades, Pichon Baron, Haut Bages Libéral, Grand Puy Lacoste, Duhart Milon, Pibran

Saint Estèphe — Calon Ségur, Montrose, Dame de Montrose, Tronquoy, Phélan Ségur, Capbern, Pagodes de Cos, Meyney

Moulis & Haut Médoc — Potensac, Poujeaux, La Lagune, Mauvesin Barton

Jean-Dominique Videau, Branaire Ducru, 22 april 2024

Saint Emilion — Figeac, Canon en Croix Canon, Berliquet, Pavie Macquin, Larcis Ducasse, Rocheyron, Beau-Séjour Bécot, Beauséjour (Duffau Lagarrosse) en Croix de Beauséjour, Laroque, Clos Puy Arnaud, Angélus en Carillon, Cheval Blanc en Petit Cheval, Ausone, Fonroque, Saintem, L'If

Pomerol — Vieux Château Certan, Guillot Clauzel, l'Évangile, l'Église-Clinet en Petite Église, La Conseillante, Gazin, Rouget, Nénin, Vray-Croix-de-Gay

Lalande de Pomerol, Castillon, Francs — Puygueraud, Cruzelles, Montlandrie

Pessac Léognan rouge — Carmes Haut Brion, Haut-Bergey, Domaine de Chevalier, Haut Bailly en Haut-Bailly II, Latour Martillac, Branon

Pessac Léognan blanc — Domaine de Chevalier, Smith Haut Lafitte en Petit Smith Haut Lafitte, Latour Martillac

Sauternes — Suduiraut, Guiraud, Rayne Vigneau, La Tour Blanche en

Guillaume Thienpont en Joeri, Guillot Clauzel, 25 april 2024

Coutet. Tweede jaargang Guiraud onder verantwoordelijkheid van Sandrine Garbay die voorheen wijnmaker van Yquem was.

Bordeaux wordt steeds groener

De foto's bij dit verslag laten nog iets zien: hoe groen Bordeaux is geworden. Een groot verschil met 15 jaar geleden toen maar een enkele pionier de zogeheten *cover crop* liet groeien en bloeien. De meeste wijngaarden liggen er

schitterend bij, met zichtbaar toegenomen biodiversiteit: gezellig gras en bloemen tussen de rijen, en vrolijke insecten die rondvliegen tussen de planten.

Opnieuw zijn er dit jaar meer domeinen die biologisch werken, of biodynamisch. Sommige zijn in conversie (op weg naar een certificaat), andere zijn al officieel gecertificeerd. Het aantal achterblijvers slinkt hard en dat is goed. Niets wijst erop dat deze ontwikkeling zich niet verder zal doorzetten. In ons aanbod plaatsen we een groene 'B' bij alle biologisch werkende domeinen.

David Bolomey
Bolomey Wijnimport
mei 2024

020 - 422 3098
info@bolomey.nl
bolomey.nl/bordeaux-2023

Rocheyron, Saint Christophe-des-Bardes, 24 april 2024, waar Mathieu Raveraud met Peter Sissack een briljante Saint Emilion maakt